

MBE-3321 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

October / November - 2018

Gujarati : CC - 303

(ભાષાવિજ્ઞાન અને ભાષાનું સ્વરૂપ)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.

૧ ભાષાવિજ્ઞાનના અધ્યયનનું મહત્વ રજૂ કરી, માનવવ્યવહારમાં ભાષાનું સ્થાન સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૧ બંને ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) ભાષાની કોઈ પણ ચાર કામગીરી

(૨) ભાષા-અધ્યયનની કોઈ પણ બે પદ્ધતિ

૨ ભાષાની જુદી જુદી વ્યાખ્યા આપી, તેના આધારે ભાષાનાં સ્વરૂપ-લક્ષણોની છણાવટ કરો.

અથવા

૨ બંને ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) અવગમન-વ્યવહારનું શ્રેષ્ઠ સાધન : ભાષા

(૨) ભાષા તથા વિવિધ સંકેત યોજના

૩ ભાષાના વર્ગીકરણની મુખ્ય મુખ્ય પદ્ધતિનો પરિચય આપો.

અથવા

૩ બંને ટૂંકનોંધ લખો :

(૧) શબ્દ અને અર્થનો સંબંધ

(૨) ભાષા-વ્યવસ્થા

૪ કોઈ પણ બે ટૂંકનોંધ લખો :

- (૧) ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયામાં જીભ તથા પડજીભની કામગીરી
- (૨) ધ્વનિ અને ધ્વનિઘટક
- (૩) રૂપઘટકો અને તેમની રચના
- (૪) સાદું - સંયુક્ત - સંકુલવાક્ય

૫ કોઈ પણ સાત વિશે માગ્યા મુજબ ટૂંકમાં જણાવો :

- (૧) ભાષાના અધ્યયનની વર્ણનાત્મક પદ્ધતિની રીત નોંધો.
- (૨) 'ભાષા માનવીની અગત્યની શોધ છે.' - કેવી રીતે ?
- (૩) ભાષાના અધ્યયનથી થતા કોઈ બે લાભ નોંધો.
- (૪) 'ભાષાના સંકેતો સ્વૈચ્છિકપણે નક્કી થયેલા હોય છે.'
- સિદ્ધ કરો.
- (૫) 'અવગમન માટે ભાષા સંપૂર્ણ સાધન છે.' - વાક્ય સાચું છે કે ખોટું ? શા માટે ?
- (૬) ભાષાની તુલનાએ ઈશારા, ચેષ્ટા વગેરેની મર્યાદા જણાવો.
- (૭) ભાષા વર્ગીકરણની સ્વરૂપમૂલક પદ્ધતિ કોને કહેશો ?
- (૮) એક જ પદાર્થ માટે જુદી જુદી ભાષામાં જુદા જુદા શબ્દ યોજાય છે. (દા.ત. 'શ્વાન', 'કૂતરો', 'Dog') એ શું સૂચવે છે ?
- (૯) શબ્દ તથા અર્થ વચ્ચે કયા કયા પ્રકારનો સંબંધ હોય છે ?
- (૧૦) ધ્વનિ અને ધ્વનિઘટકને કઈ રીતે સ્પષ્ટ કરશો ?
- (૧૧) કોઈ પણ ચાર વાગવચવનું નામ નોંધો.
- (૧૨) વાક્યપ્રકાર કહો :
 - 'મા તે મા, બીજા બધા વગડાના વા'
 - 'આ પેપર અધરું નથી.'